

Ordine monastice apusene in Tara Sfanta-Cavalerii Templieri (II)

In colaborare cu Adrian Popovici

miercuri, 08 august 2007

Ultima actualizare vineri, 09 ianuarie 2009

Motto: “Necesitatea nu cunoaste lege. Nu poti scapa de necesitate, dar o poti birui. /Necessitas non habet legem. Effugere non potes necessitates, potes vincere! “(Seneca, Epistole, 37, 3) ” Daca-L vom lasa asa, toti vor crede in El si vor veni Romanii si ne vor lua si locul si neamul.

Iar Caiafa, unul dintre ei, care in anul acela era arhiereu, le-a zis: Nu stiti nimic; Nici nu ganditi ca ne este mai de folos sa moara un om pentru popor, decat sa piara tot neamul” (Ioan, Cap. 11, vers. 48-50) IN EPISODUL precedent am facut primii pasi pe urmele celui mai controversat asezamant monastic apusean, Ordinul Templier, a carui istorie a starnit aprige discutii si controverse. Autorul rubricii Historia Universalis a pornit o investigatie personala, folosind cateva metode directe, eliminand total aura mistica a faptelor, admitand doar relativitatea adevarurilor din trecut sau a celor prezente. Cu siguranta, Evul Intunecat sau Perioada de Mijloc, situata intre Antichitate si Epoca Moderna, a purtat sigiliul si amprenta Bisericii, atat in Apus, cat si in Rasarit, dar, in acelasi timp a insemnat si o exagerare sau o exacerbare a mentalului religios, alunecand in cealalta extrema. In Occidentul Romano-Catolic s-a nascut in scurt timp Inchizitia sau mai bine zis Tribunalul Inchizitiei, cea mai redutabila forma de constrangere a maselor, ducand in cele din urma la o separare nedorita intre puterea laica si cea ecclesiastica, lasand cale libera fenomenelor de opozitie fatisa la adresa institutiei vizibile a lui Hristos.

Ca sa intelegem evolutia Ordinului Templier, se cuvine sa aruncam o scurta privire asupra societatii de atunci, societatea medievala, structurata pe baza relatiilor feudale bine stabilite, corespunzand unei organizari socotite a rezulta din locul pe care Dumnezeu il harazise fiecarui om in lume. Ea a fost numita si societatea celor trei stari, mentinuta in Franta, de pilda, pana la Revolutia de la 1789: a celor care se lupta (bellatores), a celor care se roaga (oratores) si a celor care muncesc (laboratores). Atat de bine erau structurate si sudate, incat, in secolul al XI-lea, Episcopul Adalbert de Laon, considera acest aspect ca pe o adevarata ordine emanata de la Dumnezeu: “Casa lui Dumnezeu - spune inaltul prelat francez - pe care oamenii o cred una, este deci impartita in trei: unii se roaga, altii se lupta, altii, in sfarsit, muncesc. Aceste trei parti care coexistea nu sufera sa fie despartite: slujbele aduse de una sunt conditia implinirii celorlalte doua; fiecare la randul ei se insarcineaza sa aduca usurare intregului. Astfel, aceasta intreita imbinare nu este mai putin unita si astfel a putut legea sa triumfe si lumea sa se bucure de pace”.

La scurt timp dupa fondarea sa, s-a simtit nevoia stringenta a adoptarii unei reguli precise care sa-i disciplineze pe membrii Ordinului, prevenind abaterile si nu in ultimul rand recunoasterea cavalerilor de catre Biserica. In toamna anului 1127, Hugues de Payns, potrivit uzantelor vremii, se prezinta la Roma pentru a-i solicita suveranului Pontif, Honoriu al II-lea o recunoastere oficiala a Ordinului. Va fi fost de fata fara indoiala si Bernard de Clairvaux (vezi tapiseria de sus), tanarul nobil burgund ce proaspat a fost hirotonit preot al cistericienilor, abate de Clairvaux, fondator a nu mai putin de saizeci si noua de manastiri, care, avea sa fie recunoscut ca sfant inca din timpul vietii…Lui ii atribuim prezidarea unui conciliu local, la Troyes, pentru a reglementa statutul oficial al Ordinului Templier, sinod tinut la 13 ianuarie 1128. In scurt timp, a fost intocmita o Regula de catre Bernard de Clairvaux, adoptata de conciliu si completata ulterior prin 1130 de catre patriarhul latin al Ierusalimului Etienne de Chartres. Regula latina, asa cum ni s-a pastrat pana azi, va avea si o versiune franceza, catre anul 1140. Ce cuprinde acest document? Evident, un ansablu de reguli si canoane pe care toti membrii ordinului: nobilii (combatantii propriu-zisi), sergentii si scutierii, in fine, preotii si clericii, trebuiau sa le respecte cu strictete, orice abatere de la disciplina fiind pedepsita cu excluderea din Ordin. Mentorul spiritual al Ordinului, cel care i-a stabilit linia spirituala si tipologia unica in epoca, zugravesce un portret de neuitat al acestui cavaler monastic:

“…Acest cavaler al lui Christos (folosim adnotatia latina N.A.) este un cruciat angajat permanent intr-o dubla lupta: impotriva carniei si a sangelui, impotriva fortelor spirituale din ceruri. El inainteaza neinfricat, acest cavaler etern veghetor. El si-a acoperit pieptul cu camasa de zale, iar sufletul si l-a intarit in armura credintei. Aparat de aceste doua paveze el nu se teme nici de oameni, nici de demoni.” La scurt timp dupa fondarea sa, Ordinul Templier va capata diverse donatii, materiale si financiare, pe baza carora se va dezvolta ulterior starnind invidia rivalilor laici. Aceste donatii, raspandite atat in Tara Sfanta-castele, domuri (krak-uri -fortarete inexpugnabile cladite in roca muntelui N.A.), cat si in Europa Apuseana-domenii feudale, proprietati funciare, asezaminte monastice de cult -unde cavalerii s-au raspandit, chemati fiind de unii suverani pentru apararea teritoriala in fata pericolului musulman, ca de pilda in Pen. Iberica, unde asa cum vom vedea pe parcurs s-a consemnat prima misiune militara a Ordinului Templier, vor fi sustinute juridic prin Bula papala Omne datum optimum, emisa de Papa Inocentiu al II-lea, la 29 martie 1139. Dar, principalul privilegiu, ce va denatura voit imaginea Ordinului in ochii contemporanilor si ai posteritatii, este cel referitor la scutirea de jurisdicția episcopala; ordinul va putea avea proprii sai preoti si capelani, ce vor asigura asistenta religioasa si nu vor depinde de episcopii locali. Credem ca acest ultim aspect, privitor la autonomia religioasa administrativa a Ordinului, alaturi de privilegiile enumerate mai sus vor fi constituit principalele capete de acuzare in procesul intentat lor de catre regalitatea franceza la 24 octombrie 1307. Din cuprinsul extrem de complex al Regulii Latine, am extras pentru curiozitatea cititorilor nostri cateva detalii despre echipamentul de lupta al unui cavaler templier. El cuprinde camasa de zale (haubert), coiful (heaume) sau palaria de fier, vestonul ce acopera platosa, aparatoarele pentru umeri, incaltarile de fier. Ca arme albe, folosea sabia, lancea, ghioaga si scutul ca mijloc defensiv. Cavalerii pot avea o cuvertura pentru cal, doua camasi, doua izmene si doua perechi de nadragi. La acestea enumerate se adaugau doua mantii, una pentru vara, cealalta pentru iarna, imblanita. Un rezumat al Regulii Latine, este enuntat foarte concis de catre acelasi canonic Bernard de la Clairvaux, in De laude novae militiae: “Inainte de toate disciplina este constanta si supunerea este respectata intotdeauna; se pleaca si se vine la semnalul celui care detine autoritatea; se poarta vesmantul dat de superior; nu exista tentatia de a cauta in alta parte hrana si vesminte… ; printre ei nimeni nu este privilegiat: este

respectat cel mai curajos, iar nu cel mai nobil; murdari de colbul drumurilor, cu pielea tabacita de arsita si de camasa de zale…” In episodul urmator si ultim vom urmari epopeea militara a Templierilor, dincolo de Tara Sfanta si cateva marturii cutremuratoare despre odiosul inchizitoriu la care au fost supusi membrii Ordinului in timpul procesului. Au avut un rol Templierii in deturnarea destinului monarhiei franceze? Erau ei stapanii unor secrete ce puteau schimba cursul firesc al Istoriei? (va urma)